

TEMA DEL DIA

ATENCIÓ A LES PERSONES ▶ Ampans ha d'atendre cada vegada més persones amb discapacitat profunda que a més a més presenten trastorns de conducta. El seu pla estratègic preveu fer una nova residència per a aquest perfil d'usuaris. Els pares es fan grans i ja no els poden atendre

Ampans detecta que fan falta places per a discapacitats severos amb trastorns de conducta

▶ La fundació planifica una residència específica per a persones amb necessitat de suport generalitzat i problemes de comportament

Jordi Morros

MANRESA

■ Ampans ha detectat que cada cop té més peticions per atendre persones amb discapacitat intel·lectual severa que a més a més tenen problemes de conducta associats a aquesta discapacitat. Per això, el seu pla estratègic preveu la necessitat de disposar d'una nova residència per atendre'ls.

Però de moment és això, un projecte que estaria dissenyat per acollir una trentena de places. S'ha de fer però no se sap quan, ni tampoc on exactament. L'ideal, pensen, seria que fos on hi ha la seu d'Ampans, a Santa Maria de Comabella, on ja hi ha equipaments com l'escola, ta-

llers i la residència Julio Payàs, que acaba de complir 25 anys i que atén 67 persones que tenen una discapacitat severa i profunda, algunes d'elles amb els esmentats trastorns de conducta. Però no pot créixer més. El 2016 ja es va fer una ampliació, i ara caldria una instal·lació nova i específica per a aquest tipus d'usuaris i les seves famílies. Comabella ofereix la «possibilitat de tenir exteriors amables, generosos, delimitats i segurs. Necessitem aquest espai per deambular i sortir. Forma part del pla terapèutic d'aquestes persones», afirma el director de la Julio Payàs, Albert Puig.

El nou perfil que cada cop truca més a la porta d'Ampans, el de les persones amb discapacitat severa amb trastorns de conducta, no és el clàssic «pel qual va néixer Payàs», afirma Puig, «que era el

de persones amb discapacitat profunda amb problemes de salut associats o motricitat». Ara hi conviuen, però en unitats específiques «per respondre millor a les necessitats de cadascun». L'ideal seria que hi hagués un equipament específic.

L'increment d'aquesta necessitat es dona perquè l'esperança de vida de les persones amb una discapacitat severa ha augmentat, i perquè cada cop més l'Administració deriva a Ampans, «per la seva expertesa i la seva competència», persones amb aquest perfil. També en rep de la seva pròpia escola, la Jeroni de Moragas. «Aquests nois i noies que confien a Ampans amb 12, 13 o 14 anys, arriba el dia que en compleixen 18 i els correspon venir a la Julio Payàs com a serveis d'adults.

La Julio Payàs ha complert 25 anys. Va ser un dels primers equipaments que va crear Ampans des-

La residència Julio Payàs d'Ampans ha complert 25 anys. Atén 67 residents i té 17 places de centre de dia

A la Julio Payàs hi conviuen discapacitats severos clàssics i altres amb trastorns que necessitarien un centre específic

prés de l'escola, la impremta i alguns dels pisos on vivien i s'atenien discapacitats intel·lectuals. Va ser el primer centre que va donar resposta a la necessitat d'atendre els discapacitats severos a qui els cal un suport generalitzat i que a més a més solen tenir problemes de salut i de conducta. Va començar amb 55 places. Ara en té 67, una de les quals per a estades temporals. Viuen

en 5 unitats de convivència perquè «dins una gran residència la vida s'intenta estructurar d'una forma acollidora amb unitats més petites», explica Puig. Té, també, 17 places de centre de dia.

Hi ha dos entorns. «El d'estar a casa i que se'l senti com a propi, i un entorn de més activitats», que són variades: manualitats, sessions de rehabilitació, canvis posturals, molts passejos per l'entorn o estimulació sensorial amb estímuls lluminosos, olfactivos o musicals. «Les nostres persones no poden anar al teatre a veure per exemple un monòleg. No els és significatiu. Però sí a un concert. La música és un llenguatge que transpira. Arriba a tothom».

El personal de la residència són els ulls, les mans i fins i tot el pensament de cadascuna de les persones que viuen a la residència Julio Payàs.

Residents de la Julio Payàs al centre de dia de la residència

AMPANS

LA NIT DELS ENCANTS

CARDONA

PARC DEL CAMÍ NOU | 28 DE JULIOL 2018

DE 19:00H A 00:00H

SEGUEIX-NOS! @UBICCARDONA /UBICCARDONA

XÈNIA DELGADO
MAG PERE
EDUARD GÈNER
VICTOR PARRADO
DAMIÀ OLIVELLA
DOCTOR SWINGUEZ
VICTOR I ANNA

COMPRES
+ GANGUES
+ GASTRONOMIA
+ MÚSICA

UBIC

C3AM

Generalitat de Catalunya

«Ho portes tan bé com pots, però sempre tens una cosa a dins»

La família de Gemma Castillo, amb el 75 % de discapacitat, diu que ara poden respirar

J. M. MANRESA

«Quan són petits tots els nens criden, ploren o fan rebequeries. Però a mesura que la Gemma es va anar fent gran es va evidenciar les mancances que tenia». Maria Carme Pascual, de Moià, té la seva filla Gemma, de 33 anys, a la residència Julio Payàs. Té un 75 % de discapacitat. De naixement. «Es va començar a fer palès als 3 anys», explica. Recorda que «vam fer moltes proves. Ens van dir que potser no hi sentia bé, vam fer escàners i sortia bé, però l'actitud de la nena no era normal per l'edat. Amb el temps es va anar agreujant».

Va costar assumir-ho, comenta. De fet, «jo penso que encara ara costa. Ho portes tan bé com pots, però és una cosa que tens a dins».

La seva experiència és la

de tants pares i mares de discapacitats severos que van trobar en Ampans i a la residència Julio Payàs la llum al final del túnel, diu ella mateixa, perquè «estàvem en un túnel negre. Les 24 hores del dia els 365 dies de l'any».

La Gemma va anar fins als 12 anys a l'Escola Pia de Moià. «Encara ara recorda i parla dels mestres que tenia». Posteriorment va anar a un centre especialitzat a Bellaterra, i als 18 anys va entrar a la Julio Payàs, més a prop de casa. En un primer moment al centre de dia, anava i venia cada dia de Moià, fins que finalment va quedar lliure una plaça. «Per a nosaltres va ser un respir».

Gomets

Mentre Maria Carme Pascual parla, la Gemma és unes metres més enllà, en una taula del gran pati exterior de la residència, enganxant gomets en uns papers al costat d'altres companys. Afirmar que «el fet de ser aquí, de seguir les rutines de cada dia, de tenir els amics, l'ha estabilitzat molt».

Els caps de setmana els passa a casa. «Li fas el menjar que a ella li agrada i li tens preparats tots els capritxets. La veus contenta, però els diumenges havent dinat ja comença a dir «que no marxem?». Aquí [la residència] és casa seva. Si l'haguéssim de portar per la força seria terrible». «Per a nosaltres és com un alliberament, però tenint en compte que el problema hi és i hi serà sempre».

«Ens fem grans»

Pascual explica que a l'hora d'atendre la Gemma o un altre cas «hem de pensar en el dia de demà. Nosaltres ens fem grans. La Gemma té germans «que l'estimen molt», i els dic que quan ja no hi siquem que se'n preocupin, que la visitin, perquè està contenta de veure els seus nebots, però no els podem deixar aquest càrrec». I aquí, referint-se a la residència, «saps que estarà ben cuidada».

Assegura que si no fos per la tranquil·litat que suposa saber que estarà ben atesa, tot seria més difícil i anginant.

Pere Roca amb els seus pares Pere Roca i Marisa Rodríguez

«Amb la mirada i amb el seu posat, notes quan no es troba bé»

La família Roca-Rodríguez va crear el centre d'estimulació per atendre el seu fill

J. M. MANRESA

Pocs dies després de néixer Pere Roca Rodríguez, que ara té 35 anys, va tenir convulsions. A partir del tercer mes els pares van notar que no responia d'una forma normal als estímuls. A partir d'aquí li van fer tot tipus de proves mèdiques fins que li van detectar una malaltia neurològica greu semblant a una paràlisi cerebral.

És dependent al 100 % per fer qualsevol activitat. No camina. No parla. No es comunica. Però els seus pares li coneixen la mirada. «És molt tranquil», afirmen Marisa Rodríguez i Pere Roca, de Santpedor, «però notes quan no està bé o no es troba bé. Amb la mirada, amb el seu posat. Encara que mai no plorarà, mai no et dirà res, i això és un handicap molt important».

Expliquen que la notícia de la malaltia del seu fill «ens va afectar, per descomptat», però que es van imposar el propòsit d'assumir-ho amb tranquil·litat i certa naturalitat. «Passa això, ens necessita i, per tant, farem tot el que necessiti», relata Rodríguez.

Desemparats

35 anys enrere, amb un nadó amb una discapacitat severa va començar un altre periple per a la família Roca-Rodríguez. «No hi havia res per atendre'ls. Cap tipus d'estimulació. Ens vam sentir totalment desemparats i ens demanàvem com era possible que no hi hagués res. Vam trucar a tot arreu», fins que la família, juntament amb una altra i dos professionals, van decidir posar en marxa un centre d'estimulació pel seu compte. Va ser l'embrió del CDIAP, Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç. Marisa Rodríguez en va ser la primera presidenta.

Comenta que des del primer moment «hem volgut actuar de la manera més

normal possible dins l'anormalitat. Sempre l'hem tret a passejar, hem sortit, hem anat a tot arreu, de vacances, a espectacles infantils... Tots els caps de setmana ve a casa. Ens condiciona, però no hem deixat de fer coses», diuen. «Ens dona tranquil·litat i naturalitat, que és el que busquem».

Va entrar al parvulari de l'escola Riu d'Or de Santpedor. D'aquí va passar al centre escolar d'Ampans. «Vam estar molt contents, però cada etapa és com un sotrac per a la família. Vam marxar plorant el dia que el vam deixar a l'escola especial». Després va començar a anar al centre de dia de la Julio Payàs, i quan es va ampliar va entrar a la residència.

Aquesta naturalitat de la qual parla la família Roca-Rodríguez també l'han transmès a la germana del Pere. «Quan vam tenir la nena ens vam plantejar com li ho explicaríem. I vam dir que no li havíem d'explicar res. Que ens veuria a nosaltres i com ens veies, faria. I efectivament així ha estat».

La Gemma amb la seva mare, Maria Carme Pascual, a la residència Julio Payàs

Cardona

29 de juliol

cicle
espais

Diumenge, 29 de juliol de 2018 a les 20.30 h.

Teatre i Música a la plaça del Mercat

Concert de Jazz, música moderna i cançó catalana:

Berta Sala i Martí Riera

Teatre amb el Traspunt:

El Crèdit

Tast gastronòmic*: Avenida / El Centre Cellers: Sumarroca

8a edició

ORGANITZAT
Associació cultural
"Amics de la
Cultura de Cardona"

Ajuntament de Cardona
Regidoria de Cultura